

Opschrift

Vergadering van 6 december 2023

Nummer: 2023_MV_00644

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anita De Winter: Toeleiding dak- en thuislozen naar zorg

Raadslid(-leden):

Anita De Winter - Groen

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Mensen die in dak- of thuisloosheid terechtkomen, moeten overleven in zeer preciaire omstandigheden. Op straat leven is een echte beproeving voor lichaam en geest. Veel daklozen hebben dan ook gezondheidsproblemen, fysiek of psychisch. Het kan de reden zijn dat men op straat is beland, maar voor anderen is het er het gevolg van. De toeleiding naar zorg is belangrijk.

Vraag:

- Hoe vinden dak- en thuislozen de weg naar medische zorgen als ze die nodig hebben? Wie helpt hen de weg te wijzen naar de beschikbare initiatieven?
- Ontvangt de Dienst Outreachend Werk vaak vragen tot verzorging bij hun patrouilles of straathoekwerking?
- Zijn de hulpverleners op straat (straathoekwerk, buurtstewards, outreachend werkers, ...) voldoende bekend met de mogelijkheden en zijn er voldoende afspraken gemaakt?

Antwoord

Beste collega Anita De Winter, ik wil je alvast danken voor je vraag.

U vermeldt het in uw toelichting: het leven op straat is een uitdaging op zich. Daarin is de toeleiding naar zorg inderdaad een heel belangrijke factor.

We streven naar een menswaardig leven voor iedereen en daarom is het belangrijk dat we de ogen niet sluiten, ook niet voor mensen in heel preciaire situaties.

Dat is in essentie de opdracht van outreachende werkers: om sowieso de vinger aan de pols te houden met en bij heel kwetsbare mensen zonder of met een fragiel netwerk. Ook de gezondheidstoestand van de kwetsbare groep is iets wat deel uitmaakt van hun uitdagingen tot specifieke ondersteuning.

Een eerste opdracht is dan ook om contact te maken en contact te houden. De outreachende werkers gaan met hen op pad en zoeken ook samen met hen een weg in de dienst- en hulpverlening.

Vele dak- en thuislozen hebben wel al vaak hulp gezocht, maar omwille van een complexe problematiek, omdat ze niet voldeden aan bepaalde voorwaarden of om nog andere redenen, hebben ze vaak het vertrouwen in hulp- en dienstverlening verloren. Dat zijn zaken waarop de veldwerkers elke dag inzetten.

U vraagt me op welke manier dak- en thuislozen de weg vinden naar medische zorg. Het antwoord is niet éénduidig:

- Het zal u niet verbazen als ik zeg dat zorgen over hun fysieke of mentale gezondheid in het geheel van de dagelijkse bezorgdheden van dak- en thuislozen niet op de eerste plaats komen.
- Bijkomend hebben velen het moeilijk, dat vermeldde ik al hierboven, met het vertrouwen van 'mensen' in het algemeen. Dat is niet anders in hun vertrouwen naar artsen en ander medisch personeel toe. Dat is een drempel om hulp te zoeken bij problemen.
- Als ze hulp zoeken, vinden ze ook niet altijd makkelijk de specifieke zorg die ze nodig hebben. Ze vinden bijvoorbeeld moeilijker de weg naar de eerstelijnszorg en komen daardoor soms te snel terecht bij de spoeddiensten.

Het doet zich heel geregeld voor dat de Dienst Outreachend Werk vragen krijgt over verzorging of medische hulp, bij hun patrouilles of straathoekwerking.

Daar zijn geen harde data over beschikbaar, het is moeilijk om dit statistisch te duiden.

Maar er zijn legio straatverhalen waarbij een duidelijke vraag is naar verzorging.

Tegelijk zijn de outreachers zich ervan bewust dat ze ook niet altijd alles opmerken of te weten komen. Dat heeft opnieuw te maken met het feit dat hun 'gasten' vaak het vertrouwen hebben verloren in de mensen en/of 'instanties' waarnaar ze worden doorverwezen.

Ook zijn er soms andere drempels om hulp te zoeken. Een dak-of thuisloze laat bijvoorbeeld niet zomaar zien dat hij/zij wondverzorging nodig heeft. Dit gebeurt vaak uit schrik dat ze voor een bepaalde tijd zouden worden opgenomen in een ziekenhuis, waardoor ze bijvoorbeeld niet meer kunnen zorgen voor hun hond of geen toegang meer zouden hebben tot verslavende middelen zoals alcohol of drugs.

Dat maakt het voor de veldwerkers van Dienst Outreachend Werk niet makkelijk om in te schatten of iemand nood heeft aan acute verzorging.

NABIJHEID is hierin een sleutelbegrip.

Door de dak- en thuislozen frequent te bezoeken kan de veldwerker vertrouwen winnen, een betere inschatting maken en de dak- en thuisloze zoveel mogelijk trachten toe te leiden naar zorg wanneer daar nood toe is.

Ook bij de werking Opstap bijvoorbeeld zet men specifiek in op het versterken van een vertrouwensband tussen medische hulpverleners en de specifieke doelgroep van mensen met een drugsverslaving en mensen in herstel. Men nodigt ten gepaste tijden een tandarts

of arts uit binnen de werking, zodat men op een laagdrempelige manier met elkaar in contact kan komen.

Er zijn in onze stad tot slot inderdaad afspraken tussen de outreachers en de verschillende zorg- en hulp initiatieven die zich op verschillende manieren inzetten om gerichte medische zorg te krijgen tot bij deze precare groep zoals dak- en thuislozen.

Hierbij wil ik ook graag even mijn collega Rudy Coddens bedanken voor de goede samenwerking die er is tussen onze diensten om ervoor te zorgen dat de drempels naar medische zorg voor de meest kwetsbare mensen uit onze stad zoveel mogelijk worden weggewerkt.

Hierbij enkele voorbeelden:

- Er zijn de **community health workers en gezondheidsgidsen** van de eerstelijnszone in Gent. Zij brengen zelf geen zorgen toe, maar leiden en begeleiden moeilijke kwetsbare doelgroepen (ook daklozen) naar de juiste zorg en ondersteunen hen bijvoorbeeld door hen te helpen herinneren aan een afspraak, de weg te tonen, een luisterend oor te bieden...
- Er zijn ook **5 medische herstelbedden in het Leeuwenhof** in Drongen voor dak- of thuislozen die medische nazorg nodig hebben na een opname of behandeling in het ziekenhuis zodat ze niet onmiddellijk na een medische ingreep op straat zouden belanden.
- Er zijn vervolgens de **MOBILteams van PAKT. Mobil staat voor Mobiele Ondersteuning en Begeleiding in de Leefomgeving. Pakt is het netwerk voor Geestelijke Gezondheidszorg voor volwassenen in onze regio.**

Deze teams geven mobiele ondersteuning in de leefomgeving van een gast, met ernstige psychische kwetsbaarheden. Er is een goeie samenwerking tussen hen en de veldwerkers van Dienst Outreachend Werk, die vaak gasten/daklozen aan melden bij dit team.

- En tenslotte kunnen we door goede samenwerkingen tussen de veldwerkers van Dienst Outreachend Werk en de **WijkGezondheidsCentra** in bijzondere casussen beroep doen op de ondersteuning van dokters/verpleegkundigen. In uitzonderlijke gevallen bezoekt men samen gasten op straat. Dit is niet structureel, enkel wanneer een bepaalde urgente casus zich voordoet.

Mevrouw De Winter, ik wil u nogmaals danken voor uw vraag over dit zeer relevante thema. De winter komt eraan, we hadden al enkele winterprikken. Ik wil onze outreachers en onze hulpverleners nadrukkelijk bedanken voor hun inzet en hun werk. Zij maken echt het verschil voor hun gasten.

Om af te ronden stip ik graag nog even aan dat het natuurlijk ook de taak is van ons allemaal om de hulpdiensten in te schakelen wanneer je ziet dat iemand dringende medische hulp nodig heeft. Zo'n urgenties komen natuurlijk ook voor bij dak- en thuislozen en ook voor hen moeten we, als medemens, zorgen.
